

ȘCOALA DE VARĂ CURRICULUM

2022

Școli cu
scLipici

UN PROGRAM AL
FUNDAȚIEI NOI ORIZONTURI
REALIZAT CU SPRIJINUL
PEPCO ROMÂNIA

CUPRINS

02 CUM FOLOSIM ACEST CURRICULUM

03 PLAN DE ACTIVITĂȚI

05 RECOMANDĂRI

08 DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR:

08 LOC LA VOI PE MĂTUROI

11 CAMERA CU MINUNI

14 O CASĂ MAI MICĂ DECÂT O CUTIE

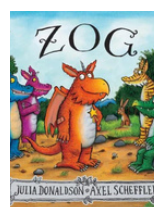
17 ASCUNZĂTORUL LUNII

20 APOLODOR

22 ALARMĂ, PĂIANJENI!

24 ZOG

29 CUM SĂ-ȚI PUI O DORINȚĂ DE ZIUA TA

Fiecare zi a Școlii cu scLIPICI este specială. Spunem povești, citim, scriem, exersăm matematica, facem experimente științifice, ne jucăm și lăsăm creativitatea să ne ghideze proiectele de artă. Nicio zi nu seamănă cu cealaltă și totuși fiecare zi păstrează esența. De aceea vă spunem de la început:

Fiți flexibili, colaborați cu întreaga echipă pentru a găsi cele mai bune soluții de adaptare la nivel local și nu uitați niciodată scopul Școlii cu scLIPICI: Fiecare copil din comunitate știe să scrie și să citească la finalul clasei a IV a. Nimic mai puțin.

Cu unii copii veți avea mult de recuperat într-un timp foarte scurt, cu alții aveți ani să îi aduceți la nivelul potrivit. Unor copii li se spun povești, unora li se citesc povești, iar altora nu are cine să le spună noapte bună. Rămâne însă valabil un singur lucru: în prezența unui adult căruia îi pasă, orice copil face progrese.

CUM FOLOSIM ACEST CURRICULUM

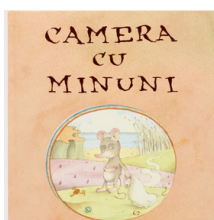
Fiecare zi din Școala cu scLIPICI este concepută astfel încât să puteți vizualiza cu ușurință activitățile și metodele propuse și să decideți ce activități sunt cele mai relevante pentru propriul grup. Suntem conștienți de faptul că fiecare grup este diferit și, în calitate de coordonatori ai grupului, sunteți liberi să adaptați activitățile pe baza următoarelor realități:

- Vârsta și nivelul de literație al membrilor grupului
- Etapa de formare a grupului și dinamica interpersonală
- Stilul dvs. personal de facilitare
- Secvență (flux între activități și de la o zi la alta)
- Spațiul în care vă desfășurați activitatea
- Vremea de afară (uneori plouă și trebuie să faceți rocadă între activități)

Și pentru că fiecare zi începe cu o carte „care iubește copiii”, iată succesiunea pe care o propunem pentru cele 10 zile ale Școlii cu scLipici.

Ziua 1

Ziua 2

Ziua 3

Ziua 4

Ziua 5

Ziua 6

Ziua 7

Ziua 8

Ziua 9

Ziua 10

În următoarea secțiune găsiți pe scurt planul de activități de învățare pentru fiecare zi. Pentru o prezentare detaliată a activităților propuse, vizitați secțiunea **Anexe**.

Pachetul de resurse propus acoperă tot necesarul pentru cele 10 zile de activități. Nu uitați să modificați lista de cumpărături atunci când faceți modificări în programul de învățare.

PLAN DE ACTIVITĂȚI

	ZIUA 1*	ZIUA 2	ZIUA 3	ZIUA 4	ZIUA 5
CARTE	Loc la voi pe măturoi	Camera cu minuni	Excursie	O casă mai mică decât o cutie	Ascunzătorul lunii
VALOARE	Încredere	Autocunoașterea		Patrimoniu	Cooperare
DESCARCĂ DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR					
RESURSE NECESARE	Coli de hârtie, creioane colorate un pai (fără curbură), bandă de lipit, un carton (7,5 X 12 cm) și o foarfecă	Diverse colecții care se pot arăta (șervețele, timbre, cutii de chibrituri etc.) Frunze/ pietre „frumoase”		Ruletă Scobitori Bezele/ fructe	Bețe de frigărui/ chibrituri Plastilină Biscuiți Oreo
10.00-10.45	Debut de școală Citim împreună	Debut zi Citim împreună		Debut zi Citim împreună	Debut zi Citim împreună
10.45-11.30	Citit-scris	Citit-scris		Citit-scris	Citit-scris
11.30-12.30	Joc, Gustare	Joc, Gustare		Joc, Gustare	Joc, Gustare
12.30-13.15	Matematică și științe	Matematică și științe		Matematică și științe	Matematică și științe
13.15-13.45	Arte	Arte		Arte	Arte
13.45-14.00	Jurnal	Jurnal		Jurnal	Jurnal

*În prima zi, activitatea este atipică, deoarece copiii vor avea secvențe de intercunoaștere și de stabilire a regulilor grupei, de asemenea li se va oferi orientare în programul școlii cu sCLIPICI, și – printre altele – vor face cunoștință cu rechizitele și alte resurse pe care le vor primi.

PLAN DE ACTIVITĂȚI

	ZIUA 6	ZIUA 7	ZIUA 8	ZIUA 9	ZIUA 10*
CARTE	Apolodor	Alarmă. paianjeni!	Excursie	Zog	Cum să-ți pui o dorință de ziua ta
VALOARE	Curiozitate	Curaj		Încredere	Diversitate
DESCARCĂ DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR					
RESURSE NECESARE	Binoclu Cântece despre Apolodor de Ada Milea	Ghem pentru „pânza de păianjen” Cartoane pentru cuvinte	Lupă, binoclu Hârtie și creion/ aparat de fotografiat/ telefon pentru surprinde modelul pânzei	Model de mască Elastic sau ață foarfeci, culori	Baloane Hârtie colorată Lipici, foarfeci
10.00-10.45	Debut zi Citim împreună	Debut zi Citim împreună		Debut zi Citim împreună	Debut zi Citim împreună
10.45-11.30	Citit-scris	Citit-scris		Citit-scris	Citit-scris Jurnal
11.30-12.30	Joc, Gustare	Joc, Gustare		Joc, Gustare	Joc, Gustare
12.30-13.15	Matematică și științe	Matematică și științe		Matematică și științe	Arte
13.15-13.45	Arte	Arte		Arte	Petrecere cu baloane, pizza, desert (care să țină lumânări) și lumânări
13.45-14.00	Jurnal	Jurnal		Jurnal	

*Ultima zi e specială deoarece se organizează un moment festiv. Până la gustare se realizează activitățile de citit-scris, iar în timpul gustării avem momentul când se suflă în lumânări și se pun dorințe „mărețe”, care se combină cu reflecții referitoare la activitățile școlii cu scLipici și progresul fiecărui copil.

Pentru această zi se pot pregăti copiilor diplome și se pot identifica anumite aspecte care se recompensează, de exemplu: cel mai spontan, cel mai săritor, cel mai darnic, cel mai dibace, cel mai amuzant, cel mai artistic, cel mai punctual, cel mai politicos, cel mai răbdător, cel mai bun cunoscător de plante/ ciuperci/ insecte, cel mai iute, cel mai elocvent cititor, cel mai tenace scriitor, cel mai atent măsurător, cel mai iscusit, cel mai îndemânatic șamd. Este important ca fiecare elev să primească o diplomă care va remarca un punct tare al său legat de performanța sa la activitățile școlii cu scLipici.

RECOMANDĂRI DE INTERVENȚII PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA CITIT-SCRISULUI

Pe parcursul celor 10 zile veți descoperi fiecare copil în parte și ce anume are nevoie să îmbunătățească. Pentru că planul de activități se adresează întregului grup de elevi, vă recomandăm să adăugați în programul zilnic diverse strategii pentru a individualiza învățarea. Mai jos sunt o serie de măsuri pe care le puteți lua astfel încât să puteți oferi atenție atât grupului, cât și fiecărui copil. Puteți delega multe dintre aceste activități voluntarilor.

ARII DE ÎMBUNĂTĂȚIT	CE VĂD ÎN CLASĂ?	RESURSE ȘI ACTIVITĂȚI RELEVANTE
<p>Conștientizarea fonologică și fonemică</p> <p>Conștientizarea fonologică se referă la identificarea și manipularea unităților mai mari de limbaj oral - cuvinte, silabe, rime și sunete individuale (foneme). Conștientizarea fonemică se referă la capacitatea de a distinge și produce sunete individuale (foneme). Dobândirea conștientizării fonemice este importantă deoarece este fundamentul ortografiei și recunoașterii cuvintelor și este unul dintre cei mai puternici predictorii ai învățării cititului în primii doi ani de școală.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nu sintetizează corect sunetele; de ex., nu leagă sunetele j, o, c pentru a pronunța joc. • Nu realizează corect activitățile de înlocuire a unui fonem cu un altul; de ex., nu poate înlocui [c] cu [m] pentru a transforma casă în masă. • Nu poate număra cu ușurință silabele dintr-un cuvânt sau cuvintele dintr-o propoziție.	<ul style="list-style-type: none"> • Jocul cu marionete (ghid, pag 3) • Cutiile Elkonin (ghid, pag 5) • Sunetul inițial (ghid, pag 7) • Monstrul mîncăcios (ghid, pag 8) • ABEL (ghid, pag 10) • Numărarea cuvintelor din propoziții de 3-5 cuvinte • Gruparea unor cuvinte date după numărul de sunete, sunet inițial, sunet final etc. • Jocuri de pronunție a cuvintelor care încep/ se termină/ conțin un anumit sunet • Jocuri de tipul: „Fazan”, „Sunetul care se repetă”, „Nume cu silabă repetată”, „Completează silaba”, „Grupează după numărul de silabe” etc. • Numărători melodice însoțite de mișcare • Analiza și sinteza fonetică a cuvintelor și silabelor • Despărțirea cuvintelor în silabe, numărarea silabelor unui cuvânt și reprezentarea lor prin simboluri/ jetoane/ gesturi/ bătăi din palme • Stabilirea poziției unui sunet în silabă/ cuvânt • Schimbarea sensului unui cuvânt prin schimbarea sau eliminarea unui sunet • Identificarea anumitor cuvinte în propoziții audiate, prin convenții prestabilite: bătăi din palme, poziționarea de jetoane, simboluri grafice etc.

ARII DE ÎMBUNĂȚĂȚIT	CE VĂD ÎN CLASĂ?	RESURSE ȘI ACTIVITĂȚI RELEVANTE
<p>Decodarea și corespondența fonem-grafem</p> <p>Decodarea este abilitatea de a utiliza cunoștințele despre relația sunet-literă pentru a pronunța corect cuvintele scrise. Înțelegerea acestei relații permite copiilor să recunoască rapid cuvinte familiare și să-și dea seama care sunt cuvintele pe care nu le-au mai văzut.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Întâmpină dificultăți în realizarea legăturii sunet-literă atunci când citește și scrie. • Încurcă literele. • Citește pe litere. • Pronunță cuvintele / leagă sunetele cu greu (identifică literele, dar nu rostește cuvântul). 	<ul style="list-style-type: none"> • ABEL (ghid, pag 10) • Banca de cuvinte (ghid, pag 12) • Cutia cu litere (ghid, pag 14) • Construirea cuvintelor (ghid, pag 16) • Monstrulețul mîncăcios (ghid, pag 8) (poate mânca și cuvinte care încep cu / se termină cu/ conțin litera/ silaba ...) • Scrierea în comun (ghid, pag 18) • Cuvinte vizuale (ghid, pag 34) • Jocuri de sortare a cuvintelor după diferite criterii • Jocuri de recunoaștere a cuvintelor identice • Alfabetar cu litere care se pot manipula/ litere decupate • Conturul literelor pentru colorare • Jocuri de cărți (de ex. ABCDELA) cu litere, silabe, cuvinte • Jocul „Spânzurătoare”

<p>Vocabularul</p> <p>Vocabularul se referă la cuvintele pe care trebuie să le înțelegem pentru a comunica eficient. Vocabularul joacă un rol fundamental în procesul de deprindere a cititului și contribuie foarte mult la înțelegerea celor citite. Un cititor nu poate înțelege un text fără să știe ce înseamnă majoritatea cuvintelor. Elevii învață sensul majorității cuvintelor în mod indirect, prin experiențe cotidiene cu limbajul oral și scris. Alte cuvinte sunt învățate direct prin demersuri construite atent, pentru a introduce cuvinte importante în vocabularul copiilor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Are întrebări referitoare la multe cuvinte care apar în textul potrivit pentru nivelul clasei. • Folosește un vocabular limitat când vorbește și când scrie. • Nu realizează legături între cuvinte din texte sau contexte diverse. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cărți cu scLipici (www.scolicusclipici.noi-orizonturi.ro) • Banca de cuvinte (ghid, pag 12) • Aruncă mingea (ghid, pag 20) • Vocabularul desenat (ghid, pag 21) • Cuvinte cântate (ghid, pag 22) • Alfabetar (ghid, pag 23) • Harta semantică (ghid, pag 26) • Atelier de scriere (ghid, pag 60) • Peretele cu cuvinte noi • Jocuri de tip „Mimă” sau „Ghicește cuvântul la care m-am gândit” folosind cuvintele noi
---	---	--

ARII DE ÎMBUNĂȚĂȚIT**CE VĂD ÎN CLASĂ?****RESURSE ȘI ACTIVITĂȚI RELEVANTE****Fluența**

Fluența se referă la acuratețea, automatismul și intonația sau expresivitatea cu care cineva citește. Pentru a înțelege ce citesc, copiii trebuie să poată citi fluent indiferent dacă citesc cu voce tare sau în gând. Când citesc cu voce tare, cititorii fluenți citesc expresii sau structuri întregi și folosesc intonația adecvată. Citirea este astfel lină și expresivă.

- Rezultatele la evaluarea cuvintelor corect citite pe minut sunt sub nivelul clasei.
- Îi este greu și devine frustrat când trebuie să citească cu voce tare fie din cauza vitezei, fie a acurateții citirii.
- Nu citește expresiv, nu accentuează corespunzător cuvintele, nu fragmentează propozițiile sau frazele în bucăți cu sens.

- ABEL (ghid, pag 10)
- Cititul repetat (ghid, pag 29)
- Cărți cu scLipici, inclusiv înregistrări (www.scolicusclipici.noiorizonturi.r)
- Citirea imitativă (ghid, pag 32)
- Cuvinte vizuale (ghid, pag 34)
- Cititul în cor (ghid, pag 35)
- Citirea pe roluri, dramatizarea
- Citirea în pereche, citirea ecou, citirea în lanț șamd.

Comprehensiunea

Comprehensiunea se referă la înțelegerea și interpretarea celor citite. Pentru a înțelege corect și precis textele scrise, elevii trebuie să poată 1) decoda ce citesc; 2) face legături între cele citite și cele știute deja; și 3) să se gândească profund la cele citite. Cititorii care înțeleg foarte bine sunt capabili să ia decizii cu privire la cele citite - ce este important, ce este un fapt, ce a făcut ca un eveniment să se întâmple, care personaje sunt amuzante etc. Astfel, comprehensiunea presupune combinarea cititului cu gândirea și raționamentele.

- Pare să se concentreze pe aspectele „greșite” ale unui pasaj; de exemplu, se concentrează atât de mult pe detalii, încât pierde ideea principală.
- Nu poate reda succesiunea clară, logică a evenimentelor dintr-o povestire.
- Nu identifică informațiile/ ideile cheie dintr-un text informativ.

- Axa principalelor evenimente (ghid, pag 36)
- Citire și interogare (ghid, pag 37)
- Repovestire cu imagini (ghid, pag 38)
- Harta conceptuală (ghid, pag 40)
- Analiza percepțiilor: Ce văd? Ce aud? Ce simt? (ghid, pag 41)
- Harta spațiului imaginar (ghid, pag 44)
- Harta textului (ghid, pag 45)
- Interogarea autorului (ghid, pag 47)
- Rețeaua personajelor (ghid, pag 49)
- Lectura colaborativă (ghid, pag 50)
- Jurnalul cu dublă intrare (ghid, pag 52)
- SINELG (ghid, pag 53)
- Relația întrebare-răspuns (ghid, pag 55)
- RAFT (ghid, pag 57)
- Atelier de scriere – printr-o mască (ghid, pag 59)
- Activitatea dirijată de lectură (ghid, pag 60)

LOC LA VOI PE MĂTUROI

de Julia Donaldson și Axel Scheffler

INTRODUCERE

Aceasta este o poveste amuzantă despre incluziune, despre acceptare, despre prieteni care se ajută la greu. Din ce în ce mai multe animale au loc pe măturoiul vrăjitoarei – o vrăjitoare zâmbăreață și foarte dinamică. Pe lângă pisică, mai vine și un câine, o pasăre verde și un broscoi. Vrăjitoarea noastră e cam ghinionistă, ai zice – ba îi zboară pălăria, ba fundița din părul cărămiziu, ba chiar și bagheta, dar toate aceste ghinioane sunt ocazii de a face noi și noi prieteni. Până când mătura cedează sub greutate - se rupe și se prăbușesc cu toții printre nori pe pământ care unde nimerește. Când vrăjitoarea se trezește încolțită de un dragon gata să o înfulece, cine îi vine în ajutor? Noii prieteni pe care i-a primit pe măturoi, care – prin cooperare – găsesc o soluție ingenioasă de a speria dragonul.

DE CE AM ALES ACEASTĂ POVESTE?

Am ales cartea din considerente artistice și pedagogice. Este o carte foarte arătoasă, care se pretează foarte bine la citit cu voce tare pentru un grup de copii de vârste diferite, o poveste spusă în rime, cu un ritm de „aventură”, tradusă în limba română admirabil de maestrul Florin Bican. Este însă și o lecție jucăușă, hazlie despre incluziune, despre prietenie, despre „prietenui la nevoie se cunoaște” și despre „după faptă și răsplată”. Din perspectivă didactică, deși textul nu este ușor de citit pentru copiii cititori începători, ei se amuză ascultând textul și urmărind ilustrațiile și, în același timp, au ocazia să-și îmbogățească vocabularul cu unele cuvinte care cu siguranță nu fac parte din vocabularul lor activ (ditai, stuchit, păpurișuri, ferice, surdină, pliu etc.). Povestea se citește în circa 8 minute, adică este relativ scurtă, dar bogată în idei și – în ciuda mesajului global de apreciere a incluziunii și diversității – lipsită de mesaje moralizatoare. În plus, unele părți din text se repetă (de ex. „Jos! strigat-a vrăjitoarea,/ și-au zburat cu toată graba”), ceea ce ușurează cititul pentru elevii mai avansați care vor să exerseze cititul cu voce tare cu acest text.

CE ACTIVITĂȚI SE POT FACE PE MARGINEA EI?

EVOCARE

Prima dată când citiți textul introduceți povestea vorbind despre titlu, copertă și pagina de titlu. Arătați copiilor imaginea de pe coperta și adresați întrebări care stimulează copiii să facă predicții. Fiecare copil face o predicție și motivează alegerea.

- Ce vedeți? Ce fel de vrăjitoare credeți că este? Bună/rea? De ce?
- Cine credeți că urcă pe mătură?

REALIZAREA SENSULUI (CITIRE CU VOCE TARE)

Adunați copiii destul de aproape de text pentru a putea vedea clar imaginile și pentru a crea un sentiment de apartenență la grupă, la comunitate. Așezați cartea pe un stativ sau țineți-o în mână într-un unghi astfel încât să a poată fi urmărită cu ușurință de copiii care pot citi și pentru ca, dacă le cereți, să poată arăta textul pe măsură ce citiți. Citiți textul fluent și expresiv.

Țineți minte: dumneavoastră oferiți un model de citire pentru copii.

Citiți cu o voce animată – pregătiți-vă o câte o voce pentru fiecare personaj.

Din când în când, opriți-vă pentru a le cere copiilor să spună ei un cuvânt predictibil sau o expresie sau cereți-le să spună ce cred că se va întâmpla în cele ce urmează în poveste „ce spuneți, o să-l ia pe măturoi?”.

CITIT-SCRIS

Activitatea de citire și scriere care urmează după ascultarea poveștii se bazează pe reacțiile și reflecțiile copiilor la poveste. Grupa de elevi reconstruiește povestea în cuvinte simple, pornind, de exemplu, de la întrebarea: „Voi pe cine ați lua pe măturoi și de ce?” Aici învățătorul se transformă în „markerul” copiilor și notează pe o coală de flipchart propozițiile pe care le spun copiii. Apoi cititorii începători exersează cititul textului creat astfel chiar de ei, descompunându-l pe propoziții, cuvinte, silabe, litere și apoi reconstituindu-l (prin metoda numită Abordarea Bazată pe Experiența Limbii – ABEL).

ARTE

Invitații copiii într-o călătorie imaginară, înainte de care să-și deseneze animalul preferat care ar zbura cu ei pe mătură. Oferiți copiilor o coală de albă de hârtie și acces la creioane colorate pentru a putea să realizeze sarcina.

Pentru cei mai mici este util să aduceți diferite animale tipărite și să-si aleagă unul dintre ele – pot fi construite sub forma unor fișe de colorat și să le coloreze ei, sau sub forma unor șabloane, iar copiii să deseneze conturul pe o foaie.

Apoi invitați copiii să dea un nume animalului desenat, să spună ce calități are sau ce puteri le conferă asocierea cu acest animal (de exemplu: urs – curaj, leu – putere, girafă – încredere) și să spună când/cum îl vor folosi. Încurajați-i să scrie numele și calitatea animalului desenat.

MATEMATICĂ

Cartonașele cu imagini se folosesc în continuare. Se grupează toate cartonașele copiilor după criterii stabilite de ei: mărime/lucruri/ființe/greutate etc. Pentru că pe cartonașe sunt scrise și cuvinte, se pot grupa cuvintele după numărul de silabe.

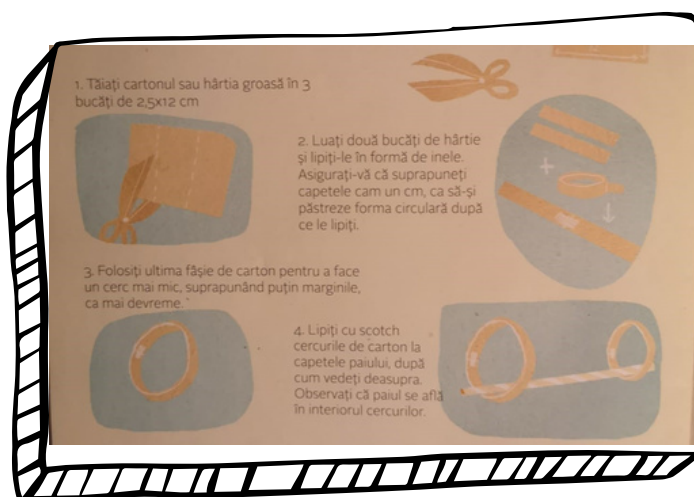
Discutăm și calculăm:

- Se estimează greutatea animalelor și se calculează greutatea estimată la care mătura a cedat. De asemenea, pentru „cel mai cel mai măturoi” (versiunea creată după accident), se estimează mărimi – lungime astfel încât să încapă, în plus față de cele avute înainte, și cuibul păsării, și dușul broscuilor cel pedant.

- Câți încap pe mătură? Pornim de la problema care spune că pe mătură încap ființe/obiecte care cântăresc împreună 100 kg. Se aduce un cântar și pe rând se cântăresc obiecte/persoane.
- Se adună masa fiecărui lucru cântărit pentru a afla cine și câți încap pe o mătură vrăjită. Se poate da cu aproximare masa personajelor din poveste pentru ca elevii să afle ce greutate cară mătura.

ȘTIINȚE

Copiii vor construi „un măturoi” mai special – un planor cu două inele. Pentru a realiza acest planor, veți folosi un pai (fără curbură), bandă de lipit, un carton (7,5 X 12 cm) și o foarfecă (vezi indicațiile de mai jos).

Putem să-l numim avion?

Poate arată mai ciudat, dar o să vedeți că zboară surprinzător de bine. Inelele de mărimi diferite ajută la echilibrarea paiului în timpul zborului. Inelul mare creează „rezistență la înaintare” care ajută la menținerea paiului în poziție orizontală, în timp ce inelul mai mic din față împiedică devierea de la curs a planorului.

Discutăm:

De ce nu se răstoarnă planorul, din moment ce inelele sunt mai grele decât paiul? (Cum obiectele cu greutate diferite confecționate din același material cad în general cu aceeași viteză, planorul își va menține poziția de plutire.).

REFLECȚIE

Încurajați copiii să își noteze în jurnal 1) o culoare, 2) o emoție, 3) un cuvânt, 4) un personaj care le-a rămas în minte din povestea citită. Pot să își noteze și titlul poveștii și aroma cu care asociază cartea de azi. În jurnal pot să deseneze și să își noteze cuvinte pe care doresc să le țină minte.

În plus, pentru că povestea oferă un exemplu simpatic de diversitate, la finalul jurnalului pot să își imagineze că sunt mici păianjeni care croșetează o pânză a diversității. Aici pot să noteze cuvinte și imagini pe care ei le asociază cu diversitatea.

CAMERA CU MINUNI

de Sergio Ruzzier

INTRODUCERE

Aceasta este o poveste despre aderența la valorile noastre definitorii, despre presiune socială, care ne transmite mesajul că, dacă dorim să fim în armonie cu noi înșine, este important să conștientizăm valorile care ne călăuzesc și să ni le asumăm. Pius Pelosi, ca orice hârciog, este strângător. Lucrurile pe care le adună devin, cu timpul, o colecție de lucruri interesante, de arătat și altora. Însă obiectul expus în locul cel mai de seamă - o pietricică banală, însă extrem de îndrăgită de Pius - atrage critici numeroase din partea vizitatorilor care vin nu doar să vadă exponatele din Camera cu Minuni, ci și să asculte istorisirile lui Pius - adevărate sau născocite - despre cum le-a găsit. Cedând presiunii vizitatorilor, Pius aruncă piatra, însă acest lucru îl întristează atât de mult încât decide să desființeze Camera cu Minuni. După trei zile de reflecție în solitudine, Pius găsește o nouă pietricică netedă și rece, prima piesă din noua Cameră cu Minuni.

DE CE AM ALES ACEASTĂ POVESTE?

Am ales cartea din considerente artistice și pedagogice. Este o carte cu un mesaj profund, foarte frumos ilustrată, care se pretează foarte bine la citit cu voce tare pentru un grup de copii de vârste diferite. Povestea poate fi interpretată la niveluri diferite. Cei mici ar putea fi atrași de ideea de a avea o colecție creativă, pot fi mai alerti la lucrușoarele din jur și la povestea celor care le-au pierdut sau abandonat; cei maim ari pot pătrunde mesajul despre influența celorlalți asupra acțiunilor noastre. Camera cu Minuni este o carte care poate introduce o suită de activități despre cine suntem, ce ne definește, ce ne face unici, dar și despre cum ne influențează oamenii din jur. De asemenea, limbajul accesibil, ilustrațiile foarte expresive și detaliate, acolo unde este cazul, textul scurt, propozițiile cu construcție simplă, dar cu semnificatii extinse, ne-au condus spre a alege această carte. Textul este potrivit pentru a fi citit de copii de clasele 1-2 și independent.

CE ACTIVITĂȚI SE POT FACE PE MARGINEA EI?

EVOCARE

Prima dată când citiți textul introduceți povestea vorbind despre titlu, copertă și pagina de titlu. Arătați copiilor imaginea de pe coperta și adresați întrebări care stimulează copiii să facă predicții. Fiecare copil face o predicție și motivează alegerea.

- Ce vedeți pe copertă? Ce fel de animăluț credeți că este? Ce credeți că va face?
- Ce vă spune titlul?

Ce este o Pinacotecă?

Pe postituri, copiii încearcă diferite definiții; cei care nu pot scrie, vor desena. Apoi li se arată 2 sau 3 colecții. Acestea pot fi: colecții de pietre, de timbre, de plușuri.

Se pot proiecta imagini cu colecții.

Se explică termenul Pinacotecă (vezi mai jos).

REALIZAREA SENSULUI (CITIRE CU VOCE TARE)

Adunați copiii destul de aproape de text pentru a putea vedea clar imaginile și pentru a crea un sentiment de apartenență la grup, la comunitate. Așezați cartea pe un stativ sau țineți-o în mână într-un unghi astfel încât să poată fi urmărită cu ușurință de copii și pentru ca, dacă le cereți, să poată arăta textul pe măsură ce citiți. Citiți textul fluent și expresiv.

Țineți minte: dumneavoastră oferiți un model de citire pentru copii.

Citiți cu o voce sugestivă pentru mesaj – pregătiți-vă să marcați prin timbru emoțiile personajelor.

Din când în când, opriți-vă pentru a le cere copiilor să spună ce cred că se va întâmpla în cele ce urmează în poveste: „ce credeți, ce va face Pius?”

Colecția lui Pius

Se alcătuesc 4 grupe, în fiecare grupă se adună o colecție de cuvinte:

- Colecție de cuvinte dintr-o singură silabă
- Colecție de cuvinte care denumesc lucruri din natură
- Colecție cu cele mai lungi cuvinte din poveste

Se alcătuește un text pornind de la titlul textului, Camera cu minuni (ABEL) în care să folosească cuvintele adunate. Se prezintă colecțiile și textul scris.

CITIT-SCRIS

Joc de echipă - cascada cuvintelor

Se împarte clasa în două subgrupe (sau mai multe – depinde de numărul de participanți).

Atenție: maxim 7-8 membri în fiecare subgrup!). Fiecare grup are o coală de flip-chart. Liderul fiecărui grup scrie pe coală un cuvânt de început. Membrii grupului trec pe rând și scriu un cuvânt pentru a alcătui în final o propoziție/frază. Dar înainte de a da startul la acest exercițiu, se precizează tema. De exemplu: „Am o colecție de ... pietre, pietre și minerale, pietre, minerale și pene ...”

ARTE

Colecții de origami / colecții de pietre:

REFLECȚIE

Se completează jurnalul cu sclipici.

ANEXA

Ce este o pinotecă?

În anul 500 î.e.n., în Atena se construia o clădire nouă pe Acropole. Avea coloane înalte cu ziduri groase, iar pe pereți erau numai picturi cu un singur subiect – Atena, zeița protectoare a orașului cu același nume. Aici este adăpostită prima pinacotecă.

În limba greacă sunt de fapt două cuvinte lipite: *pinax* – care înseamnă tablou și *theka* – înseamnă depozit, cu alte cuvinte o colecție de opera de artă.

PINACOTECA= _____

Colecții bizare

Nu o să-ți vină să crezi, dar oamenii mari colecționează tot felul de obiecte ciudate.

- O americană din Dakota a reușit să adune peste 8000 de ursuleți de pluș;
- O pensionară din Marea Britanie a reușit să strângă 5000 de săpunuri produse în diferite țări;
- O femeie din Germania are o colecție de 19571 de modele de gume de șters;
- Muzeul Paul Johnson din Ohio expune peste 3400 de ascuțitoare de creioane.

O CASĂ MAI MICĂ DECÂT O CUTIE

de Julia Donaldson și Axel Scheffler

INTRODUCERE

„O casă mai mică decât o cutie” este o poveste superhazlie, în versuri, despre cum câteodată ajungem să apreciem ceea ce avem doar după ce ni se arată și o altă perspectivă asupra situației noastre. Băbuța din poveste se vaită că are o casă mai mică decât o cutie și cere ajutorul unui înțelept pentru a-și rezolva problema spațiului. Surprinzător, înțeleptul o îndeamnă să bage în casă, pe rând, capra, apoi găina, apoi porcul, ba chiar și vaca. Aceste animale fac tot soiul de stricăciuni în casă, iar băbuța nici loc să strănute nu mai are. Pe când băbuța – de disperare – începe să-și smulgă părul „din scăfârlie”, înțeleptul o sfătuiește să scoată animalele pe rând. Astfel, încetul cu încetul, casa băbuței devine încăpătoare ca un palat.

DE CE AM ALES ACEASTĂ POVESTE?

Am ales cartea pentru că este o introducere jucăușă, amuzantă pentru discuții despre spațiul în care locuim, despre sat și clădirile sale: cea mai veche, cea mai mică, cea mai înaltă etc. casă din sat, dar și despre nevoi și dorințe, despre aprecierea lucrurilor pe care le avem, pe care dorim să le păstrăm, cu care ne mândrim.

Din perspectivă didactică, textul cu multiple repetiții, în rime, este relativ ușor de citit, dar copiii vor găsi și cuvinte noi pentru a-și îmbogăți vocabularul – ulcică, vaită, îmbie, scăfârlie, dă iama, coșmar, etern, infern, îmbrânci, cârtește etc.

CE ACTIVITĂȚI SE POT FACE PE MARGINEA EI?

EVOCARE

Când citiți textul pentru prima dată, vorbiți despre titlu, copertă și pagina de titlu. Arătați copiilor imaginea de pe coperta și adresați întrebări care stimulează copiii să facă predicții. Fiecare copil face o predicție și motivează alegerea.

- Ce personaje vedeți pe copertă?
- Oare încap toate într-o căsuță?

REALIZAREA SENSULUI (CITIRE CU VOCE TARE)

Adunați copiii destul de aproape de text pentru a putea vedea clar imaginile și pentru a crea un sentiment de apartenență la grup, la comunitate. Așezați cartea pe un stativ sau țineți-o în mână într-un unghi astfel încât să poată fi urmărită cu ușurință și pentru ca, dacă le cereți copiilor, ei să poată arăta textul pe măsură ce citiți. Citiți textul fluent și expresiv.

Țineți minte: dumneavoastră oferiți un model de citire pentru copii.

Din când în când, opriți-vă pentru a le cere copiilor să spună ei un cuvânt predictibil sau o expresie sau cereți-le să spună ce cred că se va întâmpla în cele ce urmează în poveste „ce spuneți, o să aducă în casă și capra?”

După ce terminați de citit, rugați copiii să vă ajute să rescrieți pe scurt povestea. Notați pe o coală de flipchart propoziții simple spuse de copii. Uneori este important să reformulați ceea ce vă spun copiii pentru a nu avea cuvinte sau propoziții prea complexe.

Exemplu:

O babă locuia singură.

Casa babei era mică.

În casă, baba a adus:

o capră, un porc și o vacă.

Atunci când scrieți textul-rezumat este important să scrieți cu litere de tipar, mare, aerisit și ușor vizibil pentru toată lumea fiecare cuvânt și fiecare propoziție. De aceea vă și recomandăm să folosiți coli de flipchart.

CITIT-SCRIS

După citire se scriu câteva cuvinte din text pe bucăți diferite de hârtie (casă, porc, capră etc). Cereți copiilor să identifice acele cuvinte în text. Se poate spune: „Iată cuvântul ..... Găsiți același cuvânt în text. Plasați bucata de hârtie acolo unde vedeți același cuvânt în text”. Se repetă această activitate cu alte cuvinte. Dacă elevii au nevoie de ajutor, li se arată cuvintele. Se pot citi propozițiile în care apar cuvintele respective.

Această procedură poate fi utilizată și cu litere. Dacă această activitate de potrivit cuvintele este prea ușoară pentru copii, puteți cere copiilor să găsească un cuvânt pe care îl cunosc. Vor spune cuvântul și îl vor arăta, apoi vor încerca să definească acel cuvânt. Recitirea textelor îi va ajuta pe copii să crească viteza citirii.

Pentru exersarea scrisului oferiți copiilor cartonașe goale și rugați-i să scrie cât mai multe obiecte de mobilier care se găsesc la ei acasă sau în casa băbuței.

JOC ȘI MIȘCARE

Mașina de spălat

Se formează două șiruri de copii, așezați față în față. Un voluntar/cel care rămâne fără pereche sau învățătorul trece printre cele două șiruri („mașina de spălat”). Când ajunge în dreptul primei perechi din șir se oprește și așteaptă să fie „spălat”: fiecare participant la joc îi pune mâna pe

umăr și îi spune o caracteristică, o calitate personală sau o vorbă bună. Cel „spălat” multumește și trece mai departe.

Atenție: se va insista de la început pe caracterul pozitiv al comunicării!

MATEMATICĂ

Oare cât de mică este casa băbuței?

Folosiți o ruletă pentru a măsura dimensiunea clasei (sau a camerei) și calculați împreună perimetrul. Spuneți un număr care este mai mic decât perimetrul clasei noastre. Spuneți un număr mai mare.

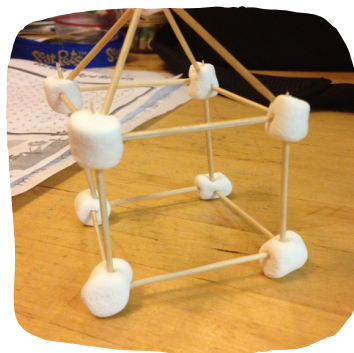
Puteți să extindeți acest exercițiu la nivelul întregii clădiri/case, curți, cușca câinelui etc.

ȘTIINȚE

Casa din bezele

Pentru această activitate aveți nevoie de multe scobitori și bezele (sau fructe tăiate, de exemplu mere) care vor avea rolul de a îmbina structurile create.

Copiii vor avea sarcina să creeze o casă pentru băbuță, adăposturi pentru animale, poduri sau orice fel de construcție. Finalul lucrului e și mai plăcut, pentru că se pot savura propriile creații.

REFLECȚIE

Încurajați copiii să își noteze în jurnal 1) o culoare, 2) o emoție, 3) un cuvânt, 4) un personaj care le-a rămas în minte din povestea citită. Pot să își noteze titlul poveștii și aroma cu care asociază cartea de azi. În jurnal pot să deseneze și să își noteze cuvinte pe care doresc să le țină minte.

Valoarea principală pe care o transmite povestea este aprecierea lucrurilor pe care le avem. Vom sublinia această valoare, încurajând copiii să completeze și pânza de păianjen din jurnal.

ASCUNZĂTORUL LUNII

de Eric Puybaret

INTRODUCERE

Ascunzătorul Lunii este o carte despre rezolvare de problem prin cooperare, prin forța comunității. Timoléon a absolvit Școala Cosmosului și profesorii săi, mândri de rezultatele sale la învățatură, îi dau sarcina să preia de la Zamoléon, care iese la pensie, munca foarte importantă de a acoperi fața Lunii cu o pânză pentru a marca trecerea timpului. Pentru aceasta, el a trebuie să ajungă pe Lună, însă din buzunarul găurit al pantalonilor săi a pierdut pilula pe care ar fi trebuit să o înghită pentru a ajunge acolo cu ușurință. El va apela la ajutorul diverșilor cetățeni ai celui mai apropiat oraș: vânzătorul de ziare, vânzătoarea de jucării, ceasornicarul, sticlarul, interlocutoarea păsărilor, aruncătorul de greutate, ștregarul, toată lumea asumându-și să-l ajute, însă soluțiile lor nu funcționează. Micuța Chloé propune atunci o scară a prieteniei și, astfel, urcând pe umerii tuturor, Timoléon ajunge la Lună, unde pregătește în fiecare noapte o semilună odihnitoare pentru oraș.

DE CE AM ALES ACEASTĂ POVESTE?

Am ales cartea deoarece povestea reflectă o valoare foarte importantă de învățat: cea a colaborării pentru a rezolva o problemă care are impact asupra tuturor. Numărul oamenilor care pun umărul, metaforic și concret, crește pe măsură ce înaintăm în poveste. Povestea are multe personaje interesante și este extrem de ofertantă, putând duce spre activități de învățare despre Cosmos, dar în egală măsură și despre comunitatea locală, despre a gândi soluții împreună pentru diverse probleme.

De asemenea, cartea este foarte frumos ilustrată, în culori vii, cu detalii foarte sugestive care pot inspira copiii să ilustreze la rândul lor, prin desen sau pictură, diverse scene din poveste.

CE ACTIVITĂȚI SE POT FACE PE MARGINEA EI?

EVOCARE

Acrostih

Se alege un cuvânt din poveste. Se scrie cuvântul de jos în sus și la o anumită distanță, același cuvânt se scrie de sus în jos. În spațiul creat între cuvinte copiii, cu ajutorul învățătoarei, dacă e cazul, scriu cuvinte care încep și se termină cu literele aceluși cuvânt. De exemplu:

L ume A
U nicor N
N eutr U
A cu L

DA sau NU

Li se citesc copiilor o serie de afirmații, iar ei trebuie să răspundă cu „da, pentru că ...” sau „nu, pentru că...”

Ex: Ti-ar plăcea ...

- Să trăiești pe Lună?
- Să fii prieten cu un licurici?
- Să poți ascunde Luna?
- Să fii departe de casa ta?
- Să fii singur pe o planetă?
- Să fii cel mai bun la construit avioane din hârtie?
- Să știi care sunt fazele Lunii?

Scurtă discuție despre Lună; se poate viziona Paxi și Luna: Fazele și Eclipsele (vezi Youtube).

REALIZAREA SENSULUI (CITIRE CU VOCE TARE)

- Se prezintă titlul cărții care urmează să fie citită cu elevii; folosind metoda brainstorming, se poate stabili ce semnificație are acest titlu pentru elevi: se propun diverse semnificații, fiecare propunere fiind scrisă pe tablă sau pe un carton și păstrată până la sfârșitul activității, pentru a stabili dacă predicțiile elevilor s-au confirmat.
- Se împarte cartea pe 3-4 fragmente
- Li se cere elevilor să facă prima predicție, completând prima rubrică a tabelului următor („Ce crezi că se va întâmpla?”):

Ce crezi că se va întâmpla?	Ce s-a întâmplat?
I.	
II.	

- Se trec pe tablă, în prima rubrică, predicțiile, apoi se citește primul fragment.
- Elevii ascultă primul fragment și completează rubrica a doua – „Ce s-a întâmplat?”. Se discută frontal și se scrie pe tablă ideea considerată a fi cea mai potrivită, în urma consultării grupelor.
- Apoi elevii fac a doua predicție – „Ce crezi că se va întâmpla?”, completează rubrica potrivită din tabel, apoi se trec și pe tablă predicțiile.
- Se citește al doilea fragment și elevii completează rubrica „Ce s-a întâmplat?”. Se discută frontal și se scrie pe tablă ideea considerată a fi cea mai potrivită, în urma consultării grupurilor.
- Se continuă astfel până la terminarea lecturii textului.

ARTE

Cum ajungem pe Lună?

- Se construiește un turn cât mai înalt din bețe de frigăru/ chibrituri și plastilină
- Avioane/ rachete de hârtie
- Baloane de săpun

Fazele Lunii

Construim fazele Lunii din biscuiți Oreo

REFLECȚIE - JURNAL

Construiți coșulețe pentru ingredientele cărții (propunem 5 coșulețe pentru: a) personaje principale și ajutoare, b) locuri, c) obiecte, d) acțiuni, e) ingrediente secrete). Pentru a putea aduna ingredientele cărții trebuie recitată povestea. Se pun în coșulețe, pe categorii, cuvinte din poveste. Se poate lucra pe grupe, fiecare grupă alege să umple un coșuleț cu cuvinte. Se prezintă povestea folosind aceste categorii.

DESCOPERIM CU APOLODOR, ÎN DELTĂ, PĂSĂRILE-N ZBOR

de Florin Bican, ilustrații de Dan Ungureanu

INTRODUCERE

Cartea „Descoperim cu Apolodor, în Deltă, păsările-n zbor” este un delicios minitratat de ornitologie a păsărilor din Delta Dunării în versuri, prezentate din perspectiva ilustrului Apolodor, îndrăgitul pinguin creat de Gellu Naum, pinguin care în această carte se semnează „pinguscriicălător” și plutește pe un plaur împreună cu Maimuțica și cu Tiț. Aflăm astfel despre 11 păsări și putem învăța, cu mic, cu mare, din definițiile și explicațiile unor cuvinte „grele” oferite tot în versuri. Ilustrațiile includ veritabile planșe cu păsările întâlnite de Apolodor și cu Delta Dunării.

DE CE AM ALES ACEASTĂ POVESTE?

Această carte ar trebui, credem, să existe în fiecare școală. Am ales-o așadar pentru a ilustra câteva moduri în care se poate folosi pentru activități de învățare, de dezvoltare a literației la diverse vârste. Copiii pot învăța cu ajutorul ei lucruri despre diverse tipuri de text, în aceasta îmbinându-se textul informativ (în rime, bineînțeles) cu cel narativ.

În plus, textul lui Florin Bican oferă un veritabil ospăț pentru un Monstruleț Mâncăcios (un personaj-cutie de carton care înghite cuvinte care rimează) și pentru copiii care mai au nevoie de exercițiu pentru conștientizare fonologică.

Cartea poate stârni curiozitatea copiilor față de păsări, îi chiar poate transforma în ornitofili. Vă recomandăm să-i îndemnați să observe atent păsările din jurul lor, de aceea propunem să abordați această carte în ziua care precede excursia/ ieșirea în natură, pentru a vă pregăti copiii să observe păsări. Pentru aceasta, sperăm să-i puteți echipa cu un binoclu, așa cum s-a echipat și Apolodor.

CE ACTIVITĂȚI SE POT FACE PE MARGINEA EI?

EVOCARE

Cine este Apolodor? Ce este Delta? Unde călătorește Apolodor?

Se citesc câteva versuri din Apolodor de Gellu Naum, se ascultă un fragment din melodiile cântate de Ada Milea

<https://adamilea.bandcamp.com/album/apolodor-dup-gellu-naum-liven-green-hours>

REALIZAREA SENSULUI (CITIRE CU VOCE TARE)

Se citește un fragment din carte, se discută imaginile, se aleg apoi cuvinte din text care să fie citite și recitite, explicate: păsări migratoare, colonii, pelicani, ornitologi. Se alcătuieste un vocabular desenat.

Pentru copii de nivel de clasă pregătitoare și clasa/ nivel 1 se lucrează pe metoda ABEL.

Pentru copiii de nivel 2, 3 se aleg 4/5 strofe din carte, se citesc și se realizează 4 tablouri desenate; fiecare tablou primește un titlu.

Se exersează citirea corală.

Citirea împreună: elevul citește împreună cu învățătorul;

Citirea în cor: se citește rar o parte din text, având influență în realizarea justă a intonației.

Citirea în perechi: citesc doi elevi cu capacități diferite, având rol în diminuarea inhibiției.

Citirea ecou: un elev citește, iar altul îl secondează; unul citește iar ecoul este grupul, echipa; un grup de elevi citește, iar ecoul este alt grup.

REFLECȚIE

Jurnal cu scipici

DRUMETIE

Se pornește în drumeție în parc/grădină/pădure pentru a observa păsările în natură. Se realizează un determinant al păsărilor din localitate.

Se vor completa în acesta detalii despre păsări: nume, descriere, locul în care au fost observate, desen cu pasărea respectivă.

ARTE

Materiale: bețe pentru elementele artistice, frunze, fructe, pietre, petale. Cu ajutorul elementelor din natura, copiii vor reprezenta păsări întâlnite în natură.

ALARMĂ, PĂIANJENI!

de Nina Dulleck

INTRODUCERE

Alarmă, păianjeni! este o carte complexă cu o misiune declarată: „Cartea care îți spune cum să-ți alungi frica de păianjeni”. Ea prezintă diverse trăsături ale păianjenilor, apoi trece în revistă o droaie de modalități de a scăpa de ei, dar – de fapt – încurajează recurgerea la doar una: aceea de a-i cunoaște și de a-i ajuta să scape și ei de frica de tine, copil, care pari - pentru un mărunț păianjen – cam cum ți s-ar părea ție 20 de dinozauri așezați unul peste celălalt. Clădită în textul preponderent informativ pentru copii, autoarea oferă și povestea cu final fericit a lui Zorilă Păienjenescu, un pui de păianjen salvat de inaniție de Ionuț și tatăl său.

DE CE AM ALES ACEASTĂ POVESTE?

Am ales cartea pentru bogăția de informații pe care o oferă despre păianjeni și despre cum să-ți învingi frica de ei, cunoscându-i cât mai bine. În carte există o amplă lecție de zoologie, îngemănată cu una de dezvoltare personală și una de abilități de viață. Plus povestea, care poate fi ea însăși „decupată” din carte, citită și interpretată separat (bineînțeles, ea va avea mult mai multă noimă dacă e precedată sau urmată de informațiile despre arahnide).

De asemenea, cartea are ilustrații foarte detaliate, precise, dar și jucăușe pe alocuri (vezi, de exemplu, șosetele tricotate de bunica păianjen sau mașinăria intrigantă de distrus păianjeni) care pot delecta și inspira, în egală măsură, pe micii cititori.

CE ACTIVITĂȚI SE POT FACE PE MARGINEA EI?

EVOCARE

Joc

Câte cuvinte poți să găsești amestecând literele din cuvântul PĂIANJENI?

Se desenează pe o coală albă o rețea ca în model și se adună cuvinte care arată ce știu copiii despre păianjeni.

Se adună apoi un set de întrebări: Ce vrei să știi despre păianjeni?

REALIZAREA SENSULUI (CITIRE CU VOCE TARE)

Se citește povestea, se discută pe baza poveștii și a imaginilor.

Se adună pe cartonașe cuvinte/propoziții care spun date noi despre păianjeni. (Dacă ați folosi tabelul „Știu / Vreau să știu / Am aflat”, acum notați la „Am aflat”).

Cuvintele/propozițiile, formulate de elevi vor fi scrise pe cartonașe pentru a fi agățate de pânza de păianjen. Ele vor fi extrase de copii și vor fi citite.

REFLECȚIE

Joc

Propunem jocul „Pânza de păianjen”. Se alege o temă de discuție (folosind, de exemplu, ghemul). Pentru acest joc, tema este: păianjenii. Ghemul se aruncă de la un copil la altul, firele de ață realizează o rețea pe care am asemănat-o cu pânza unui păianjen. Din loc în loc se așază cartonașe cu literele/ cuvinte învățate din povestea zilei. Copiii au sarcina de a recunoaște cât mai multe cuvinte, ei fiind păianjenii care își culeg prada din plasă. Există și posibilitatea tratării diferențiate a copiilor. Cei care știu deja să citească au cerința de a citi cuvinte din poveste, iar ceilalți de a forma cuvinte care încep cu literele „prinse” de păianjen în plasă.

Jurnal

Elevii vor scrie în jurnal cuvintele alese de ei din poveste.

MATEMATICĂ

Se compun probleme folosind elemente din poveste „Familia lui Zorilă are 37 frați și surori...”, „Cât de departe văd păianjenii”, „Cât de mari sunt păianjenii” etc.

Curiozități despre păianjeni:

<https://incredibilia.ro/20-de-curiozitati-despre-paianjeni-fiintele-cu-opt-picioare/>

ARTE ȘI JURNAL

Activitate practică – Observăm păianjeni în natură cu lupa

Se completează în jurnal impresiile de la sfârșitul zilei. Copiii pot desena în jurnal modelul pânzei de păianjen observată cu lupa.

ZOG

de Julia Donaldson și Axel Scheffler

INTRODUCERE

Povestea lui Zog este despre învățare, despre cooperare și despre școală ... doar că e pentru dragoni. Oare ce se învață la o școală de dragoni? Păi ... să zbori, să ragi, să scuipi foc și pară, să răpești prințese, să lupți ... Zog ne arată cum e când înveți, cum te străduiești și cum o dai în bară câteodată – ba nimerești cu capul într-un trunchi de copac, ba răgușești, ba-ți dai singur foc la aripă. Dar străduința e clar cu folos și nimerești tot timpul să primești ajutor – Prințesa Pearl îl pansează pe Zog, îl tratează cu bomboane mentolate, se oferă să fie prințesa de răpit, îl oprește și din lupta cu cavalerul pentru că ce rost are să te bați când deja „lumea-i prea plină de arsuri, de răni și de cucuie”?

Povestea ne arată și descoperirea rostului învățării, și decizia în privința carierei: aflăm cum ajunge Zog să devină ambulanță zburătoare pentru medici, un cavaler care preferă stetoscopul în loc de coif și armură și Prințesa Pearl nu vrea rochițe dantelate și palat, ci să aline și să prevină boli.

DE CE AM ALES ACEASTĂ POVESTE?

Am ales cartea pentru că este plină de mesaje pe care dorim să le transmitem copiilor, dar în același timp amuzantă și jucăușă. Povestea în versuri – redată foarte reușit în limba română de Alexandru M. Călin – place atât copiilor, cât și adulților.

Din perspectivă didactică, textul este relativ ușor de citit, dar copiii vor găsi și suficiente cuvinte noi pentru a-și îmbogăți vocabularul – major, vlagă, feroce, decola, iz, văpăi etc. În plus, unele părți din text se repetă (de ex. „Și-acuma [...] puneți-vă pe exersat! Și când veți deveni majori ... ” etc.), ceea ce ușurează deprinderea citirii.

CE ACTIVITĂȚI SE POT FACE PE MARGINEA EI?

EVOCARE

Când citiți textul pentru prima dată, vorbiți despre titlu, copertă și pagina de titlu. Arătați copiilor imaginea de pe copertă și adresați întrebări care stimulează copiii să facă predicții. Fiecare copil face o predicție și motivează alegerea.

- Ce vedeți? Ce fel de dragon/ zmeu credeți că este? Bun/rău? De ce?
- Ce credeți că se va întâmpla cu dragonii?

REALIZAREA SENSULUI (CITIRE CU VOCE TARE)

Adunați copiii destul de aproape de text pentru a putea vedea clar imaginile și pentru a crea un sentiment de apartenență la grup, la comunitate. Așezați cartea pe un stativ sau țineți-o în mână într-un unghi astfel încât să poată fi urmărită cu ușurință de copii și pentru ca, dacă le cereți/ dacă este cazul, să poată arăta textul pe măsură ce citiți. Citiți textul fluent și expresiv.

Țineți minte: dumneavoastră oferiți un model de citire pentru copii.

Citiți cu o voce animată – pregătiți-vă o cânte o voce pentru fiecare personaj. Din când în când, opriți-vă pentru a le cere copiilor să spună ei un cuvânt predictibil sau o expresie sau cereți-le să spună ce cred că se va întâmpla în cele ce urmează în poveste.

După ce terminați de citit, rugați copiii să vă ajute să rescrieți pe scurt povestea lui Zog. Notați pe o coală de flipchart propoziții simple spuse de copii. Uneori este important să reformulați ceea ce vă spun copiii pentru a nu avea cuvinte sau propoziții prea complexe.

Exemplu:

Zog învață să zboare.

Zog învață să ragă.

Zog scuipă foc și pară.

Zog răpește prințese.

Zog e un dragon.

Atunci când scrieți textul-rezumat este important să scrieți cu litere de tipar, mare, aerisit și ușor vizibil pentru toată lumea fiecare cuvânt și fiecare propoziție. De aceea vă și recomandăm să folosiți coli de flipchart.

CITIT-SCRIS

Iată o metodă simplă de stimulare a cititului - ABEL. În timp ce faceți exercițiul de mai sus, de fiecare dată când un copil spune o propoziție, o veți scrie pe coală, o citiți și apoi cereți copiilor să repete ceea ce ați scris. Indicați fiecare cuvânt în parte. La a doua propoziție dictată de copii, consemnată și repetată, cu fiecare cuvânt indicat în timpul citirii, recitiți și prima propoziție și cereți copiilor să repete... și așa mai departe, cu fiecare nouă propoziție adăugată, textul de reluat se lungește. Se construiește astfel un text cu cuvinte familiare copiilor pe care putem lucra toată ziua. Iată câteva idei:

- Până copiii au un pic de pauză, rescrieți textul pe o coală nouă de flipchart cât mai fidel cu originalul. Decupați fiecare propoziție din textul rescris. Dați câte o propoziție unui copil, rugați-l să citească propoziția și apoi să vină la coala de flipchart inițială (cea care a rămas întreagă) și să lipească propoziția decupată peste textul identic.
- Puteți să repetați procesul decupând fiecare propoziție în cuvinte. Apoi cuvintele le puteți decupa în litere. Literele se pot grupa în mari și mici. Litere care denotă vocale și consoane, grupuri de litere șamd.
- Se pot studia semnele de punctuație – sau măcar punctul. Când decupăm propoziția în cuvinte, trebuie să decidem dacă punctul de la finalul propoziției rămâne lipit de ultimul cuvânt sau nu. La fel, dacă în propoziție avem virgulă, e de văzut ce să facem cu ea.

Hârtia pe care ați scris la început se va uza, așadar poate că textul va trebui rescris. Cine face asta? Cine poate ajuta? Amintiți-vă să implicați voluntarii.

După o astfel de deconstruire a textului, el se poate „remonta” – literele în cuvinte, cuvintele în propoziții, propozițiile în textul original sau un text modificat. Semnele de punctuație se pun și ele la loc.

JOC ȘI MIȘCARE

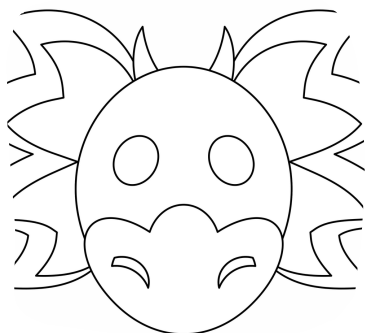
Să capturăm prințese și prinți

Unul dintre copii va fi dragon și trebuie să îi alerge pe ceilalți care vor fi pe timpul jocului prinți și prințese. Când reușește să atingă un alt jucător, acesta din urmă devine dragon și trebuie să alerge după jucători în încercarea de a atinge pe unul dintre ei.

ARTE

Pentru această activitate aveți nevoie de cartoane albe, carioci colorate, foarfece și elastic sau ață.

Printați câte un șablon pentru fiecare copil și apoi ajutați-i să își decupeze masca. Încurajați-i să își coloreze cum doresc masca și la final puteți să le perforați capetele pentru a lega ața sau elasticul cu ajutorul cărora își vor fixa masca pe față.

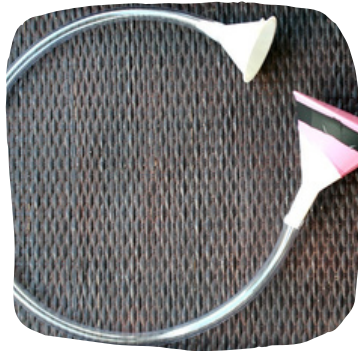
ȘTIINȚE

Creează propriul stetoscop

Pentru un stetoscop aveți nevoie de două pâlnii, un tub de plastic transparent care se va potrivi fie deasupra, fie în interiorul canalelor de pâlnie. Mai aveți nevoie de baloane, bandă de izolat și foarfece.

Cum se realizează:

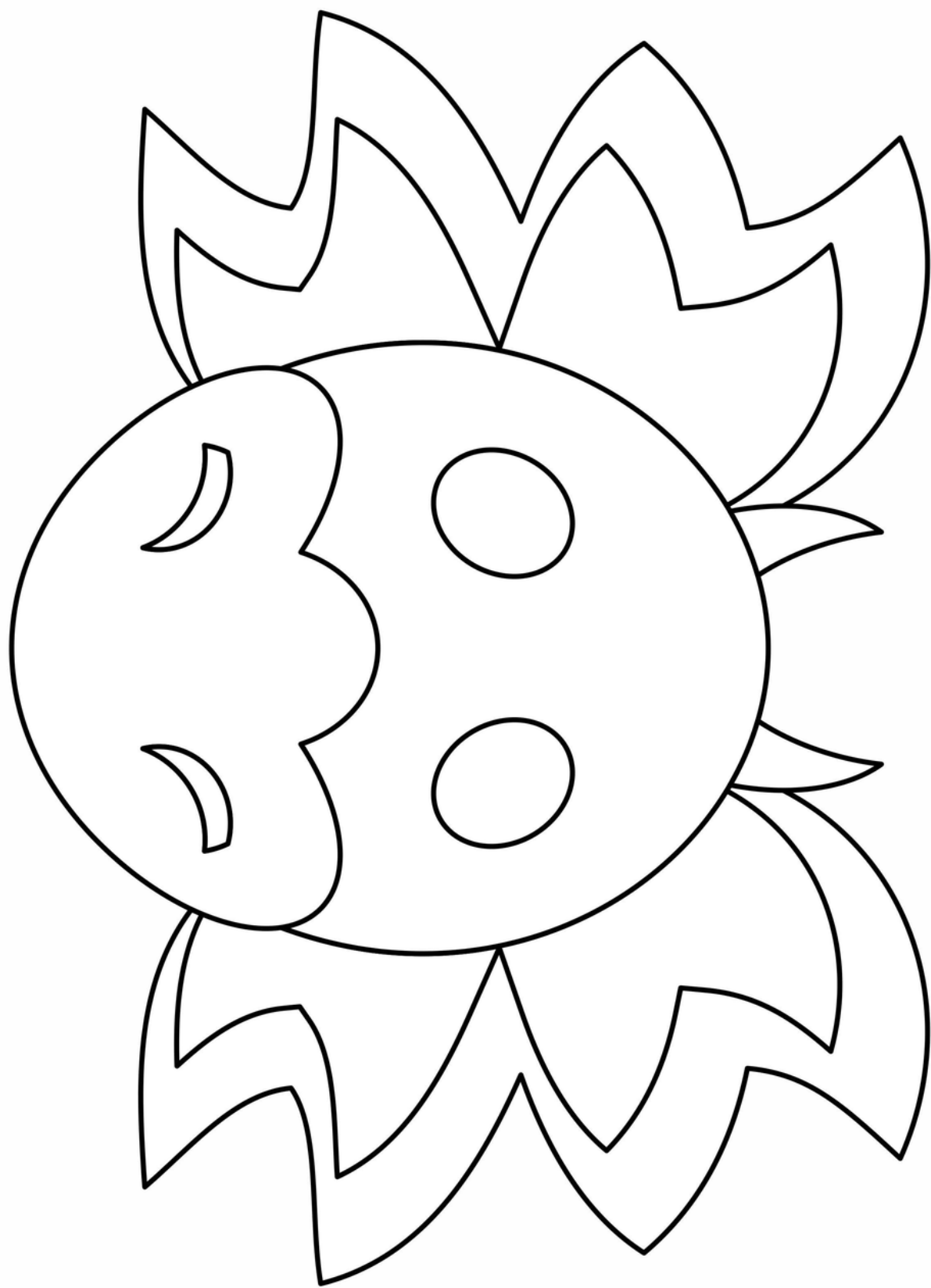
1. Tăiați capătul balonului. Trageți balonul peste capătul pâlniei și fixați-l cu bandă de izolat. Asigurați-vă că balonul este strâns și perfect aplatizat.
2. Așezați ambele capete ale tubului pe pâlnii. Izolați ambele capete.
3. Asigurați-vă că în sală este liniște. Puneți capătul cu balonul peste inimă. Copiii ascultă în celălalt capăt. Dacă sunetul este prea slab pentru a-l auzi, încercați să alergați și să vă faceți inima să bată mai tare. Ascultați din nou.

JURNAL

Încurajați copiii să își noteze în jurnal 1) o culoare, 2) o emoție, 3) un cuvânt, 4) un personaj care le-a rămas în minte din povestea citită. Pot să își noteze și titlul poveștii și aroma cu care asociază cartea de azi. În jurnal pot să deseneze și să își noteze cuvinte pe care doresc să le țină minte.

Pentru că povestea personajelor permite întrebări de reflecție pentru a conduce copiii spre a identifica valori transpuse în practică precum încredere în sine, perseverență pentru a deveni mai bun, năzuință (Zog învață, exersează de zor, vrea să dobândească steaua de aur), spargerea tiparelor (Zog alege să devină ambulanță, Pearl și Gadabout vor să devină medici), pace (Prințesa Pearl oprește lupta dintre Zog și Gadabout, îi îndeamnă să facă pace), cooperare, întraajutorare, acceptare (Pearl îl sprijină pe Zog, Zog contribuie la realizarea visului lui Pearl, calul lui Gadabout este primit printre balauri), puteți să îi încurajați pe copii să „țeară” mai multe pânze de păianjen.

CUM SĂ-ȚI PUI O DORINȚĂ DE ZIUA TA - 10 REGULI OBLIGATORII

de Beth Ferry și Tom Lichtenheld

INTRODUCERE

Povestea aceasta amuzantă este un veritabil rețetar nu doar pentru aniversarea zilei de naștere, dar pentru orice aniversare – cum ar fi, de exemplu, aniversarea a 10 zile de activități de învățare relaxante – cu scLipici – pentru copii de școală primară, într-un cadru estival.

Cele 10 reguli sunt: 1) trebuie să fie ziua ta (sau pe-aproape); 2) trebuie să dai o petrecere, cu pălării, confetti și baloane; 3) trebuie să ai un desert suficient de solid pentru a susține regula nr 4) – să ai ceva aprins în care să suflă; 5) trebuie să se cânte; 6) trebuie să închizi ochii; 7) trebuie să inspire adânc; 8) trebuie să-ți pui o dorință; 9) trebuie să stingi lumânările dintr-o suflare; 10) trebuie să ții dorința secret.

Bineînțeles, autorii cărții s-au gândit la tot soiul de vietăți care ar putea să aniverseze, de aceea există multe reguli și recomandări care se aplică doar în cazuri speciale. De exemplu, dacă ești o gânganie, poate că e mai potrivit să ți se ureze „la multe ore!”, dacă ai un corn ascuțit, țepi sau alte asperități periculoase, renunță la baloane, dacă ești balenă, nu e recomandabil să ai lumânări, ci mai bine inviți niște meduze fluorescente la petrecere...

DE CE AM ALES ACEASTĂ POVESTE?

Am ales cartea pentru că este amuzantă pentru orice categorie de vârstă de cititori, pentru că ne oferă un segment divers al lumii animale, dar înainte de toate, pentru că creează cadrul perfect – festiv – pentru încheierea școlii cu scLipici mai ales prin faptul că îndeamnă cititorul să-și pună o dorință măreață. Ne așteptăm ca activitățile școlii cu scLipici să aibă impact mult după încheierea celor 10 zile.

Copiii au nevoie de inspirație, de motivare pentru învățare cel puțin la fel de multă ca de competențele de bază a căror dezvoltare au sprijinit-o aceste activități. Convingerea că pot să progreseze dacă își doresc acest lucru este o sămânță pe care am încercat să o sădim constant în sufletele copiilor.

CE ACTIVITĂȚI SE POT FACE PE MARGINEA EI?

EVOCARE

Înainte de citire, copiii pot fi antrenați în discuții despre motivele pentru care celebrăm și modalități diferite de celebrare.

- Când a fost ziua ta de naștere?
- Ce cadouri ai primit?
- Cum ai organizat acest eveniment?
- Ce îți dorești să primești la următoarea aniversare?
- Cum ai vrea să fie organizată următoarea aniversare?

REALIZAREA SENSULUI (CITIRE CU VOCE TARE)

Adunați copiii destul de aproape de text pentru a putea vedea clar imaginile și pentru a crea un sentiment de apartenență la grup, la comunitate. Așezați cartea într-un unghi astfel încât să poată fi urmărită cu ușurință de copii și pentru ca, dacă le cereți, să poată arăta textul pe măsură ce citiți. Citiți textul fluent și expresiv.

Țineți minte: dumneavoastră oferiți un model de citire pentru copii.

În timpul citirii, copiii pot anticipa regulile și limitările pe care le sugerează autorii, ajutați de textul care creează suspans la capăt de pagină.

CITIT-SCRIS

Astăzi este ultima zi a școlii de vară, așa că vom scrie o felicitare. Fiecare elev primește un carton colorat, culori multe pentru a-și decora și personaliza felicitarea. Apoi își vor scrie felicitarea cu destinatar ei înșiși. Pot să folosească acest moment pentru a rememora ceea ce le-a plăcut, ce ar dori să țină minte și peste mult timp sau care sunt cele 10 dorințe ale lor după această școală de vară.

ȘTIINȚE

Pentru că în cartea aceasta apar o serie de animale - care mai de care pricepute la derularea sărbătorilor – putem să învățăm și niscaiva zoologie. De ce scuipează cămila? Care prieteni înaripați cântă (mai) frumos și care nu s-ar califica la a-ți cânta „la mulți ani”? De ce unor vietăți ar trebui să le urăm „la multe ore” mai degrabă decât „la mulți ani”? Nu în ultimul rând, dorințele trebuie formulate și acest lucru solicită niște reflecție.

ARTE

Dacă tot ne pregătim de petrecere, puteți să decorați baloane, pălării, ghirlande etc. Amenajați sala sau spațiul împreună pentru ca momentul final să fie cât mai plăcut.

JURNAL

Încurajați copiii să își noteze în jurnal 1) o culoare, 2) o emoție, 3) un cuvânt, 4) un personaj care le-a rămas în minte din povestea citită. Pot să își noteze și titlul poveștii și aroma cu care asociază cartea de azi. În jurnal pot să deseneze și să își noteze cuvinte pe care doresc să le țină minte.

În jurnal pot să își noteze cele 10 reguli.

Să înceapă petrecerea!